

»SLOVENE« volja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani: za celo leto naprej . . . 120.- za pol leta . . . 90.- za četrt leta . . . 45.- za en mesec . . . 15.- Letnoizdatstvo K 240.-

Sobotna izdaja: Za celo leto K 30.- za izdatstvo 35.-

SLOVENE

Inserati: Enostojna poltivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali uže prostor) za enkrat . . . po K 6.- poslana itd. . . po K 9.- Pri večjem naročilu popust. Najmanjši oglas 59/3 mm K 15. Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljek in dan po prazniku, ob 3. uri zjutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisni se ne vračajo; nerankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran. ljubljanske št. 850 za naročilo in št. 348 za oglas, avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Centralistična anarhija.

Ljubljana, dne 17. decembra.

Centralistična uredba države se v centralistično mislečih političnih krogih smatra kot tista nevidna sila, ki ohranja državo ter jo ščiti pred razpadom. Centralna uprava ima moč, ki sega v vse pango in v vse kraje cele države, uveljavlja povsod svojo moč in drži k tlom razkrajajoče elemente. Le tako se more udati in njen obstoj v vsakem slučaju osigurati. To naziranje je ukoreninjeno v centralistično misleči struji radikalne stranke in morda tudi v enem delu demokratov. Večina demokratov pa je centralističnega naziranja ne toliko iz državnih razlogov, marveč iz strankarskih razlogov. Centralistični idealizem je popolnoma pogrešen. Ako stoji kaka država na tako slabih nogah, da jo upajo državniki ohraniti samo s pomočjo centralizma, torej z nekako nasilno upravo, ki naj duši vse protidržavne pojave, potem je dotična država obsojena na smrt in zanjo ni nobenega leka. Nasilje rodi le še hušji odpor, zavzema širše kroge in se čisto naravno zruši; njegove posledice so tem hušje, čimdalje se je udejevalo in s čim brezobzirnejšimi sredstvi se je vzdrževalo. To nas uči zgodovina Rusije.

Nasprotno more decentralistično urejena država s široko legislativno avtonomijo tudi državi nasprotne elemente pomiriti in jih vzgojiti v dobre državljane. Vsi nezadovoljni sloji vidijo v centralizmu izvor vsega zla v državi, se čutijo tlačane in postanejo raditega podirajoči element v državi. Ako pa jim je v avtonomiji dana možnost, da se aktivno izžive, da morejo odstranjevati zlo, ki jih upravičeno tišči, spoznavajo tudi hkrati, kaj je v določeni dobi in gotovih okoliščinah dosegljivo in kaj nedosegljivo. Avtonomija je v bolnem državnem organizmu pravo zdravilo. Nasprotno more centralizem, zlasti če se slabo upravljan ali se zlorablja v strankarske ali plemenske svrhe, v zdravo državo zanesti kali boleznin in klicu razpadanja.

Večina demokratov teži za centralistično ureditvijo države predvsem ali zgolj iz strankarskih razlogov, da bi mogla s centralnim nasiljem povsod uveljavljati svojo moč, tudi tam, kjer je kot stranka v razsulu. To je v nasprotju z demokratizmom in ni nič drugega kakor goli absolutizem, ki ga sedanja doba ne prenese. Centralistični absolutizem je dinamit za državo in zato smatra duševno razvit človek zatiranje demokratične stranke, da je državotvoren element, za več ali manj slab dovtip. Dveletna skušnjava v naši

državi nas uči, da je nezadovoljnost in anarhija rastle v tistem razmerju, v katerem se je slabila in jemala avtonomistična kompetenca pokrajinskih vlad ter se je jačil centralistični absolutizem, ki je nekoliko posebej v ministru Svetozarju Pribičeviću.

Radičev pokret in močna komunistična struja v naši državi nista samo rezultat socialnih odsev plemenskih odnosov, ampak sta dobila zamah tudi vsled absolutistično-centralističnega režima demokratske stranke.

Centralizem, uporabljen v strankarske svrhe, pa ni samo nasilen, ampak povzroča tudi anarhijo. Torej dosega ravno nasprotno temu, kar mu pripisujejo demokrati. Minister prosvete, Svetozar Pribičević, poskuša na celi črti svojega delokroga in preko njega, preko svoje kompetence uveljaviti svojo strankarsko moč in utrditi s centralističnimi ukrepi razpadajočo demokratsko stranko v Sloveniji. Od poverjenika za uk in bogočastje imenovane šolske nadzornike je kratkoma odstavil in imenoval druge samovlastno, protizakonito, ker spada imenovanje ljudskošolskih nadzornikov v kompetenco pokrajinskega poverjenikstva. Noben minister pred Pribičevićem si tudi ni prisvajal te kompetence, toda gospod Pribičević si je prisvojil, ker so zahtevali to od njega slovenski demokratje.

Poverjenik za uk in bogočastje dr. Verstovšek je avtonomistično in tudi zakonito stališče možato branil ter se ni udal. Gosp. Pribičević je segal po novem absolutističnem sredstvu; s pomočjo svojega demokratskega tovariša v ministrstvu financ je dal ustaviti poverjeniku dr. Verstovšku — poverjeniško plačo. Tudi zoper okrajne ljudskošolske nadzornike, ki jih ni imenoval g. Pribičević, je uporabil sredstvo gnotnega pritiska. Pravi kuriozum! Človek z navadnim državnim razamom bi pričakoval, da bo minister v taki sporni zadevi, ki pa ne bi smela biti sporna, ker je jasna, iskal rešitve na drug, dostojnejši način. Toda pri poverjeniku dr. Verstovšku ni imel uspeha, četudi ga je enkrat citiral na odgovor in Belgrad in je nato poslal v Ljubljano ministerialnega uradnika, ki pa proti zakonitemu postopanju poverjenika ni mogel ničesar ukreniti. Pač pa je priznal, da se v Srbiji niti uradništvo ne pokori odredbam ministrstva, ako niso v skladu s obstoječimi zakoni. Tako imamo v Sloveniji dvojne vrste ljudskošolskih nadzornikov, legalne, ki vršijo svoje funkcije, in od ministra imenovane, ki ne vrše funkcije. Ko je odstopil dr. Verstovšek, je takoj nato gospod

minister brzogovno ukazal, da mora vodja poverjenikstva — od kompetentne oblasti imenovane — nadzornike razrešiti, v funkcijo pa naj stopijo »ministerialni nadzorniki«. V pravnem in upravnem oziru je to prava anarhija, ki ji more napraviti konec enkrat za vselej samo pokrajinska samouprava. Jasno je, da brez predlogov od pokrajinske oblasti noben minister normalnim in zakonitim putem ne more glade imenovanj vobče ukreniti kaj pametnega, ker ne pozna razmer in oseb in ako kljub temu samovoljno ukrepa, dela to na predlog svojih strankarjev in njegove odredbe nosijo naravno strankarsko obilježje. Je to zdravo, je to pametno, je to koristno, je to pravično?

Stara, rešeno vprašanje

Iz učit. krogov.

Med dnevnimi noticami poroča »Slov. Narod«, da je bilo na sporedu zadnje seje mestn. šol. sveta v Ljubljani tudi vprašanje moštvo učiteljev. Ta stvar je nudila že dovolj prilike za ognjevitte debate in razmotrivanja po pedagoških in drugih listih. Izpregovorili so v tej zadevi tehtne sodbe temeljiti moštvo in veljavnejše kapacitete, nego jih navaja »Slov. Narod«. V državah, kjer imajo pred očmi v prvi vrsti odgojo in napredek mladine, zahtevajo, da se učiteljica popolnoma posveti svojemu poklicu in ne vpreže v zakonski jarem, ker drugače ni kos svoji nalogi. Priznavamo, da se drugače dobre učiteljice, ki imajo res poklic za šolo in sprejmo svoje zvanje kot sveto nalogo, hvalevredno žrtvujejo za mladino in dosegaajo uspehe, ki bi jih človek ne pričakoval; dostikrat celo prekašajo v disciplini, v napredku zlasti pa v vzgajanju svoje moške kolege. Tege pa ne more in ne bo nihče pričakoval od omoženih učiteljev ne glede na to, da morajo neprestano prositi za dopuste.

Pa pustimo to razmotrivanje. Naj govori zdravniški strokovnjak! Medicinski svetnik dr. Jožef Grassl (»Hochland« 1918-19 p. 555) piše tako-le: »Biti hkrati učiteljica in mati, to presega naravne moči ženske. Delo učiteljice smatram za poklic. V tem izrazu umevam delovanje, ki zahteva več kot polovico duševnih in telesnih moči človekovih. Zato pa ne more noben človek izvrševati dveh poklicev. Posameznik utegne biti sicer zaposlen v raznih poklicih, ako je genialno nadarjen; utegne sicer na več toriščih doseči kaj poveljnega, pripadati pa more samo enemu poklicu. Smatram pa tudi udejejevanje kot matere, gospodinje in soproge

kot poklic. Bogokleten in naravnost smešen nupah naših ženah je, če svojega poklica kot matere in gospodinje ne smatrajo za poklic. Poklica učiteljice in poklica matere hkrati izvrševati ne more nobena žena.

Utegnil bi kdo ugovarjati, češ, saj je tudi mož hkrati v svojem poklicu in hkrati oče. Nato bi odgovoril: Oče biti — ni poklic, marveč opravilo, in če žrtvuje mož svoji lastnosti kot oče polovico svoje celotne delavnosti, bo trpel njegov poklic. Biti mati — pa ni opravilo, marveč pravi poklic žene . . .

Torej: ali učiteljica ali mati, ne učiteljica in mati. To je po naravnem zakonu. Ako hoče učiteljica postati soproga, naj se odpove svojemu učiteljskemu poklicu, mož pa sprejme skrb za družino. Za to je mož usposobljen po naravi, torej tudi naravno primoran. Vsak pošten mož to tudi stori. Le slabi čij puste, da jih žene oskrbujejo . . . Vprašanje: »Ali moreš družino oskrbovati?« je istoveljno z vprašanjem: »Ali si mož?«

Če bi bil jaz učitelj, bi se boril zoper omoženo kolegijno kakor zoper rakrano svojega stanu . . . Bojim se, da je moštvo učiteljev začel konec učiteljev sploh, kajti množila se bo nezmožnost za službovanje, moči se bodo prezgodaj izrabile; in posledica tega bo nebroj upokojev, neznozna obremenitev šolo vzdržujočih občin in še mnogo drugih nepravil.

Moja sodba: »Moštvo učiteljev ni sreča in ne korist ne za učiteljice, ne za splošnost. Bojim se pa obilne škode.«

In me ženske.

Minule so volitve v ustavotvorno skupščino brez nas in preko nas. Pa zakaj! Boje se nas, naše podjetnosti, naše agilnosti in pravega razumevanja socialnih potreb, ki jih ravno ženske občutimo in razumemo morda bolj nego moški, saj nam segajo ne samo do razuma, nego tudi do srca.

Če je zmožna ženska, da opravlja delo samostojno, kakor ga opravlja moški, n. pr. vdova kmetica, učiteljica, uradnica, šivilja itd., imej ona tudi pravice enake moškemu. Če se je pa udejvala kakemu moškemu samo za dekla in sužnjno, sužnjo njegovega razpoloženja, navsezadnje ne misli niti na politično enakopravnost. Ona pa, ki je svojega moža vredna žena, gospodinja in verni mati njegovih otrok, sporazumela se bosta tudi v političnem oziru ter bo moževa volitev izraz njunega skupnega mišljenja.

LISTEK.

Kulturni boj v Mehiki.

Pariz, 10. dec. 1920.

V Jugoslaviji so na delu tajne site, ki pripravljajo kulturni boj in že komaj čakajo ugodnega trenutka, da vržejo svojo krvavo bakljo proti Cerkvi. Tam in tistim, ki jih morda v pričakovanju bodočih izkušenj prevzema malodušje, bodi v nauk zgodovina zadnjega kulturnega boja v Mehiki.

Ta nesrečna dežela, ki je neprestano plen vladohlepni generalov in pustolovcev, je v zadnjih letih poleg krvavih političnih bojev prestala tudi eno najkrutejših preganjanj katoliške Cerkev. Sovražstvo prostoizdarstva se je tu neovirano izdijvalo in ni poznalo nobenih meja; najnaravnnejše pravice vesti so se odpravile in vse, kar je svetega, se je teptalo z nogami.

Kar je prišla poletu 1919. nenadoma presenečiljava vest, da je preganjanje katoličanov v Mehiki popolnoma končano. Vsi pregnani duhovniki da se smejo vrniti, škofom se je vrnilo njihovo imetje, Cerkvi sovrážne postavle so se razveljavile. To se je zgodilo že 5. februarja leta 1919. in jezuiti, proti katerim se je tudi topot zopet obračal glavni srd sovrážnikov katoličanstva, so se smeli zopet v svoje zavede vrniti in jih vzeli v posest. Začelo je novo cerkveno in versko življenje in zamah sta se vrnila mir in red. Kaj se je tale zgodilo?

Notranji boji in pa preganjanja in pa razvoj svetovnopoličnega položaja so dovedli Carranzo do jasnega spoznanja, da mora Mehika brezpogojno popolnoma propasti, ako ne zapusti dotedanje poti. Koncem decembra leta 1918. je dal v uradnem listu znamenje za umik v cerkvenem boju. Proglasil je kulturno-bojne člene querotarske ustave kot »času neprimeren izraz fanatizma« in priznal, da se je delala krivica tudi »nedolžnemu delu duhovčin« in so se toptalo »nedotakljive pravice«. Končno je predlagal, da se cerkveni in šolski zakoni odpravijo oziroma izpremene.

Seveda nezupanje katoličanov ni čez noč izginilo in svoboda Cerkev niti od daleč ni zadovoljila vseh želja. Socialisti in protestanti, ki so se v svojih stremljenjih vzajemno podpirali, še niso položili orožja in marsikje je politični boj divjal dalje. Inozemske sekte delajo z ogromni imdenarnimi sredstvi, da si pridobijo pristašev. Toda kljub vsemu uživa Cerkev vsaj tisto najneobhodnejšo mero svobode, ki ji omogočuje uspešno obrambo. Katoliško življenje se je povsod zopet razcvetelo.

Posebno dramatično se je izvršil preobrat v pokrajini in škofiji Gaudalajara. Duhovščina in ljudstvo sta bila obrnila proti vladji, ki je bila istovetna s prostoizdarstvom, modernno orožje generalnega štrajka. Celokupno javno življenje se je namah ustavilo. Znamenje je bilo dano, ko so zaprli škofa Orozcoz in zaplenili celokupno cerkveno premoženje. Z vseh hiš so plapolale črne zastave, prebivalstvo je bojkotiralo vse prodajalce in razstavljajve Cerkvi sovrážnih listov, tako da so v kratkem propadli. Tako so vztrajali katoliča-

ni celih šest mesecev, ne da bi bili le za las popustili. Dne 1. februarja 1919 je bila zmaga dobljena in vladna prisiljena na umik.

Kakor vsako preganjanje cerkve, tako je imelo tudi to svoje mnogostevilne junake in mučenike. Izmed mnogih si ogledno pobliže le enega: msgr. Guizar pl. Valencia, sedanje-ga škofa v Veracruzu. Sin zelo bogate družine je uporabljal vse svoje bogastvo samo za cerkev. Iz istih sredstev je sezidal veliki samostan in zavod borezijank, med katerimi je bila tudi ona njegovih sester. Veudar so mu sredstva pošla, predno je mogel urosniti vse svoje načrte; vse dohodke svoje službe je uporabljal za misijonske svrhe. Sam je ustanovil misijonsko družbo, ki šteje danes 50 misijonarjev, in ima lastno doško semenišče za mehikanske misijone.

Ko je zaviral Carranzevo preganjanje, je bila Guizarova četica kmalu razpršena; vse njegovo premoženje, imetje misijonske družbe in družine Guizar, ki je predstavljalo vrednost mnogih milijonov pasov, je vlada zasegla, kakor hitro je p. Guizar izjavil, da ni Carranzin pristaš. Guizarjevi bratje so si morali kot rokodelci služiti svoj kruh, dočim so je moral on sam preoblečen skrivati pred biriči, ker je bila na njegovo glavo razpisana visoka nagrada. Pri tem je pa Guizar večkrat prepelčel umor Carranzo, ki so ga bili eklenili zarotniki. Ker je vlada razpolagala s časopisjem — nasprotno listje je enostavno prepovedala — so uporabili proti katoličanom sredstvo obrekovanja. Ponoči so dali na pokopaljščih izkopati mrlične in jih pokopali po samostanib, iz katerih so bili že prej izgnani

stanovalec. Potem so lepega dne sklicali ljudstvo in pred njegovimi očmi podkrilic zakopana trupla. Plazovi obrekovanj o tajnih zločinih v samostanu so se vsuli na Cerkev. P. Ruiz — to ime si je v pregnanstvu nadel p. Guizar — ki je preoblečen prisostvoval temu prizoru, so ni mogel dalje pronagovati — dvignil je sredi množice svoj glas in odkril nesramno adeparsivo. Besni so planili vladni gonjači proti njemu, toda mož jim je kakor po čudežu usel. Takih slučajev je doživel p. Ruiz na stotine in vselej se je v smrti nevarnosti srečno otel. Nekoč so mislili preganjalcii, da imajo gorečega duhovnika že v rokah; že je dvignil oden izmed njih revolver, da ga ustrelji. Tedaj se vrže p. Ruiz na svojega nasprotnika, mu izvije revolver in na splošno presenečenje uide.

Toda to divje beganje je sčasoma le postalo neznožno. P. Guizar je prodal revolver, ki ga je bil za spomin na oni dogodek nosil pri sebi ter preko Veracruzu odpotoval na Kubo, kamor je že pred njim pribražlo večje število mehikanskih škofov in duhovnikov. Z odprtimi rokami ga je sprejela tam kubanska duhovščina. V begunstvu p. Guizar niti za trenotek ni počival. Takoj je začel voditi ljudske misijone, sam in brez sredstev. Tako je deloval dve leti in na tisoče duš dovedel nazaj v Cerkev. Bili so kraji, kjer ni ostal trdovraten niti en sovrážnik Cerkve ter so se vsi brez izjeme vrnili v njegovo naročje. Prostoizdarstvo je besnelo in mu tudi tu streglo po življenju. Svoj zadnji misijon je imel na Havani, tekot evarhišatnega kongresa. Tu ga je doletela vest, da je imenovana za škofa v Ver-

Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom« — v novem natisu — prevedel prelat Andrej Kalan. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kdor knjigo takoj naroči, jo dobi za praznike v lični žepni obliki vezano z rdečo obrezo za ceno 26 kron. — Z naročilom pa naj nihče ne odlašaja, ker te cene trajno ne bo mogoče vzdržati. Za priporočilo samo nekaj posameznih stavkov iz predgovora: »Knjiga Hoja za Kristusom« — pravi Fontenelle — »je najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz rok človeških, zakaj sv. pismo je prišlo iz božjih rok.« — Ta zlata knjiga je že stara, a še vedno nova. Prvič je zagledala beli dan l. 1441., torej pred skoro 500 leti. A dasi je ta knjiga že stara, je tudi še vedno nova. Zakaj od takrat do danes so jo izdali

že tisoč in tisočkrat malone v vseh jezikih sveta. Tudi Slovencem je ta knjiga že davno znana. Ko so bile knjige na Slovenskem še redke, kakor zlato, že takrat so naši predniki pridno prebirali knjigo »Hoja za Kristusom«. — Te izdaji je sledilo mnogo drugih izdaj v slovenskem jeziku. Predzadnja izdaja se je razprodala že pred nekaj leti. Šele sedaj je bilo mogoče oskrbeti novo popravljeno izdajo v zelo lični obliki. Gotovo ni bila knjiga nikdar tako potrebna in tako na mestu, kakor v današnjem času polnem prevar in človeške slepote.

Istočasno bo izšla še druga knjižica tega pisatelja pod naslovom: »Iz duhovne zakladnice Tomaža Kempčana«. Izbral in poslovenil dr. Fr. Ks. Lukman. Čitaj po-

gosto tudi to Tomaževo knjižico o spoznanju lastne slabosti, o ponižnosti, lepem mirnem življenju itd.; to so poglavja polna duševnega bogastva, ki se kaže samo v Tomaž Kempčanovih spisih. Ta knjižica velja vezana z rdečo obrezo 18 kron in se dobi tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej, Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga

spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa trg št. 134, Hrvatska. B.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlažnost v %	Nabo, vetrov	Pastavina v mm
16. 12. 21 h	785.2	- 2.3	—	sneg	—
17. 12. 7 h	785.7	- 1	—	v.	11.5
17. 12. 14 h	786.9	0.8	—	j. v.	—

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.
je največja zaloga moških in ženskih oblik po najnižjih cenah.

Šivilja išče sobico, če mogoče s štedilnikom. Cenj. odgovor na upravn. listu pod »šivilja«. 5035

Novosti! »Mu tiplex« računski stroj. Deli, množično avtomatično do 1,000,000 in več. Potreben v pisarnih, trgovinah, solah itd. Zepna oblika. Cena na povzete 10 K. Na predplačilo 8 K. Trgovci velik popust. Pošljite: R. Cotič, Vrhnika. 5045

Sani s streho prodaja A. Palovšnik, sedlar, Lesce.

Poslovodkinja popolnoma izvežbana, praktična z večletno prakso se išče za novo trgovino (podružnico) z mešanico blagom v Senčurju pri Kranju. Gosp. ce. katere so že službovale v Kranju in znanju kuhati, imajo prednost. Franc Dolenc, Kranj.

Pisalni stroj nov Monarch prodaja cena trdka stroj nov M. Ličen, Kolodvorska ulica 11 I, Ljubljana. 5036

Pro a se v sredini mesta hiša z nekaj vrta. Naslov nove upravn. listu »Slovenca« pod št. 5024.

Vodovodne cevi in plinske cevi v premeru 4/4 in 5/4 cale, oddaja mnogo pod dnevno ceno uvozna trdka J. Razboršek, Smarjno pri Litiji.

Zilno kavo in najfinjšo marmelado nudi po najnižji ceni d. d. Triglav v Smarci pri Kamniku. Istotam se kupijo tozadevne surovine.

Gostina na ŠMARJETNI GORI nad Kranjem se odda s 1. januarjem 1921 pod zelo ugodnimi pogoji v njem. Poudarje naj se pošlje na gospoda Ivana Šavnika, trgovca v Kranju.

Enonadstropna VILA

5 velika stanovanja, vrt, sadovnjak, elektr. razsvetljava, vodovod, se prodaja v najlepšem delu zagreb. okolice, 5 min. od tramvaja. V stanovanje (5 sob) se more takoj vseliti. Zagreb, Segedi, Jurjevska 59.

SANI

(Rodel) se dobijo po zelo zmerni ceni v tovarni vozov P. Keršič del. družba Spodnja Siska Hitite dokler traja zaloga!

Drago Beseljak

Ljubljana Cankarjevo nabr. 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tuji in inozemstvu. V abonentu ter posamezno cenene zmerne. 6185

Obl. konces. informačni zavod

Lekarna v Logatcu

dobavlja pristno norveško ribje olje v izvornih posodah po 100 kg, tudi v manjših množinah, kakor tudi ricinovo olje, kastro, amerik. vazelin in razne specialitete. 5000

KLAVIRJI NA OBROKE

harmoniji, violine in vse glasbene potrebščine. Strane na debelo in drobno. Milonž Breznik, bivši učitelj Glasbene Maticice, Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Stavbeno podjetje **Tavčar & Svetina** Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6 se priporoča. 1844

Foto-potrebščine

aparati, plošče, papirji, kemikalije, največja izbira in vedno sveže blago! — Atelje Kurrik, Slovenska ulica 15, Maribor.

2 železni blagajni

na novo renovirani, izgledajo kakor novo 1. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Nekoliko sto hektolitrov

VINA

lastnega pridelka od leta 1917, 1918, 1919 in 1920 v izvrstni kakovosti, tudi sortirano, ima na prodaj vinogradnik Franc Mihelič, Završe nte Ptuja.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TROJ Ljubljana, Gosposvetska c. 10 Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov Franc Cerar v Stobu pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje trdka Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 6, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Na drobno! Na debelo!

Čaj Jos. Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica 54, nasproti glavne pošte telefon interurb 548. Velika zaloga specerijskega in kolonialnega blaga, likerjev, namiznih in dezertnih vin.

Oglasi v »Slovencu« imajo velik uspeh.

Cosulich-Line Trst-Amerika

New York-Buenos-Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo. Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike z Slovenije edino le pri: **Simon Kmelec, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.**

TRSTJE

za siropo izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 480, pri večjih naročilih zastonj popust. Ant. Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica, 13. (Tenovo)

Elektrarna na prodaj.
Mariborska mestna plinarna ima na prodaj: dva plinova motorja à 30 konjskih sil, dva dinamo-stroja in akumulatorsko baterijo 300 voltov.
Elektrarna je še v obratu in na ogled pri Mariborski mestni plinarni, kamor naj se blagovoli poslati cenj. pismene ponudbe.

Prodaja smrekovega in hrastovega lesa.
Podružnica v Mošah, župnija Smlednik, žel. postaja Medvode, prodaja les. Zglasiti se je treba pri ključarju Jakobu Zlate v Mošah tekem enega meseca. Župnijski urad v Smledniku.

Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju
je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem v bližini Beograda in Novisad. Postregel bode najceneje in najkvalitetneje celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom ovsom, moko, vsakovrstno slanino, svinjsko maslo in z Karlovcim in Banatskim vinom. Vse najceneje po dnevi cenj. Naročila direktno na trdka Rudolf Pevec, v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem. — Nakupoval bo direktno od kmetov ter bo zamogel z vsako drugo trdtko konkurirati. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo evant. informacije dajale brezplačno. — Se vijudno priporoča
RUDOLF PEVEC, prva slov. trdka v Sremu

Prvovrstne
Pfaff šivalne stroje
za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle olje, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Trst Amerika
Angleška parobrodna družba
Cunard-Line
Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslovanska banka d. d. v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda preko TRSTA in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.
Natančna pojasnila daje:
Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

Praktično in najceneje je, če kupiš za božično darilo svoji soprog
vrv za sušenje perila
katere nudi v veliki izbi iz fine konoplje po zmerni ceni
Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. Lastni izdelek!
Lastni izdelek!

Pisarna moderno urejena tovarna V. MARSANO »TIMEX« TEHNIČNO podjetje za UVOZ in IZVOZ Zastopn. prvovrstnih tovarn. — Ekspozitura: Dunaj IV, Viktorgasse 4. Središče: Zagreb, Miheličeva ulica št. 3. Zastopstvo v Beogradu, Banarista in Sofiji

STROJI proti iakojšnji dostavi:
1. Zage polnojarmen in krožne žage, oblični stroji za rezanje nastavkov (Dickenhobel), oblični stroji za rezanje (Abricht-Füge) in oblični stroji za votlo izrezovanje (Kehlhobel), valji za okrožne žage, brusilni stroji.
2. Stružni stroji, stroji za okroglo struženje (Fräss), skobelniki za kovine (Shaping), stroji za vrtnanje in brzo vrtnanje, skarje, ognjišča za kovače, stroji za obdelovanje pločevin, snovi, pile, stroji za rezanje vijakov.
3. Posamezne pile v vseh velikostih, različno orodje prvovrstnih tovarn.

Popolne TOVARNIŠKE naprave:
Tovarne za špirit in rafinerije, presanje olja, škrob in drože, konzerve, testenine in pohišstvo.
MOTORJI in LOKOMOBILI:
Elektromotorji, agregatorji, stroji, motorji na olje in bencin, lokomobili na paro in bencin, parni stroji, lokomotive za drž. in manjše železnice, vozovi za prevažanje blaga, vodnjaki, mali vagončki za pesek itd.
GRADBENI ma orjaji:
Nosarji, tračnice, ogibalnice, strojna lepenska itd.

Samo 4 dni!
Namesto božičnega darila
svojim cenj. odjemalcem bode podpisana trdka prodajala brez vsakega dobička samo 15., 16., 17. in 18. t. m. en gros in en detail močne, trpežne boljše in navadne moske čevlje, vse na roko šivane in iz najboljšega usnja, in sicer v trgovini na Mestnem trgu in v »Balzanu« skladišče št. 54 (od 9. do pol 12. ure dop. in od pol 3. do 5 ure pop. Kdor hoče imeti res dobro in po ceni obutev, naj ne zamudi te prilike.
VASO PETRICICA nasled. SAMEC.

Parna žaga Fran Ravnikar
mesini tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.
Najnovejši kroji. Točna posrežba.
Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in sukažo, dalje vata za krojače v kosih in na metro.

Ribje olje
pristno norveško je sveže došlo in se dobi na drobno — in debelo. — Drogerija »SANITAS«, Celje.

Bela Baneth, Osijek, I tvornica masti in suhomesnate robe

Interurban telefon 603. Brzoiavni naslov: Suvičar Baneth
Ziro-račun pri Prvi hrvatski šteditnici, podružnica Osijek.

Čast mi je s tem svoje poslovne prijatelje in znance obvestiti, da sem 15. novembra 1920 prekinil vsako vez z Osiječkom industrijom mesnate robe in masti d. d. (Os. m. Os.) Osijek, ter od tega časa nisem več niti delničar niti ravnatelj tega društva.

Zajedno javljam, da sem se odločil zopet za svojo staro in renomirano tvrdko postaviti ter bočem zopet svoje cenit, odjedmalce po znani kulantnosti in vestnosti oskrbovati s prvorazrednim proizvodi moje stroke.

Uverjen sem, da me hočejo vsi moji bivši poslovni prijatelji zopet s svojimi naročili počastiti ter se pripočam osobitim spoštovanjem

Bela Baneth.

SALAMA

I. vrste

ново blago

po vsa godna

dobiva se povsod

Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti

**M. GAVRILOVIC
SINOVI D. D.**

Petrinja.

Gospodarska zadruga v Gorulj Radgoni ima na prodaj

tovorni avto

znamke „Raba“ s 40 HP. Avto je v popolnoma brezhibnem stanju in na ogled pri tvrdki Mellstroja, Maribor. Natančnejše podatke daje ravnateljstvo zadruge.

Gospodarska zadruga v Gorulj Radgoni ima v zalogi večje množice

VINA

iz leta 1918 in 1919. — Ponudbe se naj naslovi na naslov zadruge.

KOLONIJALNO

Nalocnejša dobava na debelo

FRUCTUS

d. d. za promet zem. proizvodov kolonijalnim in drugim blagom preje

Izidor Scholler-a sin

(ustanovljeno 1883)

Zagreb, Vlasaka ul. 12.

Telefon 106. Brzoiavni: Fructus.

SPECERIJSKO BLAGO

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. o. i.

preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
Kongresni trg št. 19. Poleg nunske cerkve

obrestale

hranilne vloge po 4%
vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Vrednost vlog je zajamčena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruge v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavnico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vkljuzbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti z znanji na službene prejemke i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Vsakdo naj si kupi srečko že za prvo žrebanje, ker mora pozneje, če se hoče udeležiti prihodnjih štirih žrebanj, doplačati kupnino za prejšnja žrebanja.

Cena 1/4 = 192 K; 1/2 = 96 K; 1/3 = 48 K in 1/6 = 24 K.

Po asnila in prospekti brezplačno!

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4. usnja in čevljar. potrebščin

na drobno in debelo.

Električna razsvetljava!

Popolne napeljave v mestih in pokrajinah.

Kompletne naprave gradi in vsakovrstne inštalacije izdeluje po najmodernejših principih in po najkulantnejših pogojih

tvrdka „SVETLA“

Centrala: LJUBLJANA, Mestni trg 25. Podružnica: ZAGREB, Frankopanska ulica 2.

Ponudbe in pojasnila na željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

KOROŠKA GOSPODARSKA DRUŽBA

LJUBLJANA, skladišče »Balkan« razprodaja svojo zalogo manufakturnega, specerijskega in galanterijskega blaga (sol, kolomaz, steklo, bencin i. t. d.) po zmernih cenah.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška zaloga **šivalnih strojev** v vseh opremanih za domačo rabo, za krojače. original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Podpisana uprava odda 70 vagonov različnega

rezanega lesa

in sicer 40 vagonov loco kolodvor Prevalje ter 30 Vitanje.

Prodajni pogoji so na vpogled pri podpisani upravi, kateri je do 27. dec. vpsolati cenj. ponudbe.

Gozdna uprava Vincenca Jurija Thurn, Ravne - Guštanj.

Žične železnice

in vseh vrst

prevozne naprave.

Specialiteta

Žične železnice za največjo silo jamske prevozne naprave za velike daljave. Predprojekti zaštonj.

Seilbahn-Gesellschaft
m. b. H.

Wien III., Esteplatz 3-4.

Telefon 33-67.

Najlepše božično in novoletno darilo!

Kupite srečke Državne razr. loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih polovica izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobitnik v najbolj srečnem slučaju je

4,000.000 kron!

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke 96 kron, četrtina 48 kron, osmina 24 kron.

Ne zamudite prilike!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne

3. januarja in 4. jan. 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se vpsolje znesek za naročene srečke in poštnina:

Zadružna Gospodarska banka d. d.
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 38, I. nadst.

Pred nakupom

vsakovrstnih izdelanih oblek, jahalnih hlač, površnikov, ranglanov i. t. d. si oglejte zalogo

Večja naročila po meri.

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA
FRANDE

Samo na debelo.

LJUBLJANA, Emonska cesta št. 8. — Brzoiavni: DERENDA. — Telefon interurb. št. 313.
BRNO — PROSTĚJOV (Čehoslovaška)

ter boste prepričani, da je vsestransko v kakovosti in izdelavi prva v Jugoslaviji, ter nima nikake konkurence v svojih solidnih nizkih cenah.

Lastna izdelovalnica perila in čevljev.

Električne naprave!

Kompletne električne naprave v mestih in pokrajinah. Projektiranje naprav kakor izdelovanje tozadevnih načrtov. Velika zaloga vsakovrstnega tehničnega in elektrotehničnega blaga. Moderna delavnica, popravila vseh strojev.

Tvrdka ŠTEBI IN TUJEČ

Resilova cesta 4, Ljubljana. Telefon 442
Ponudbe in po asnila brezplačno.